Spoorveiligheids-pakket

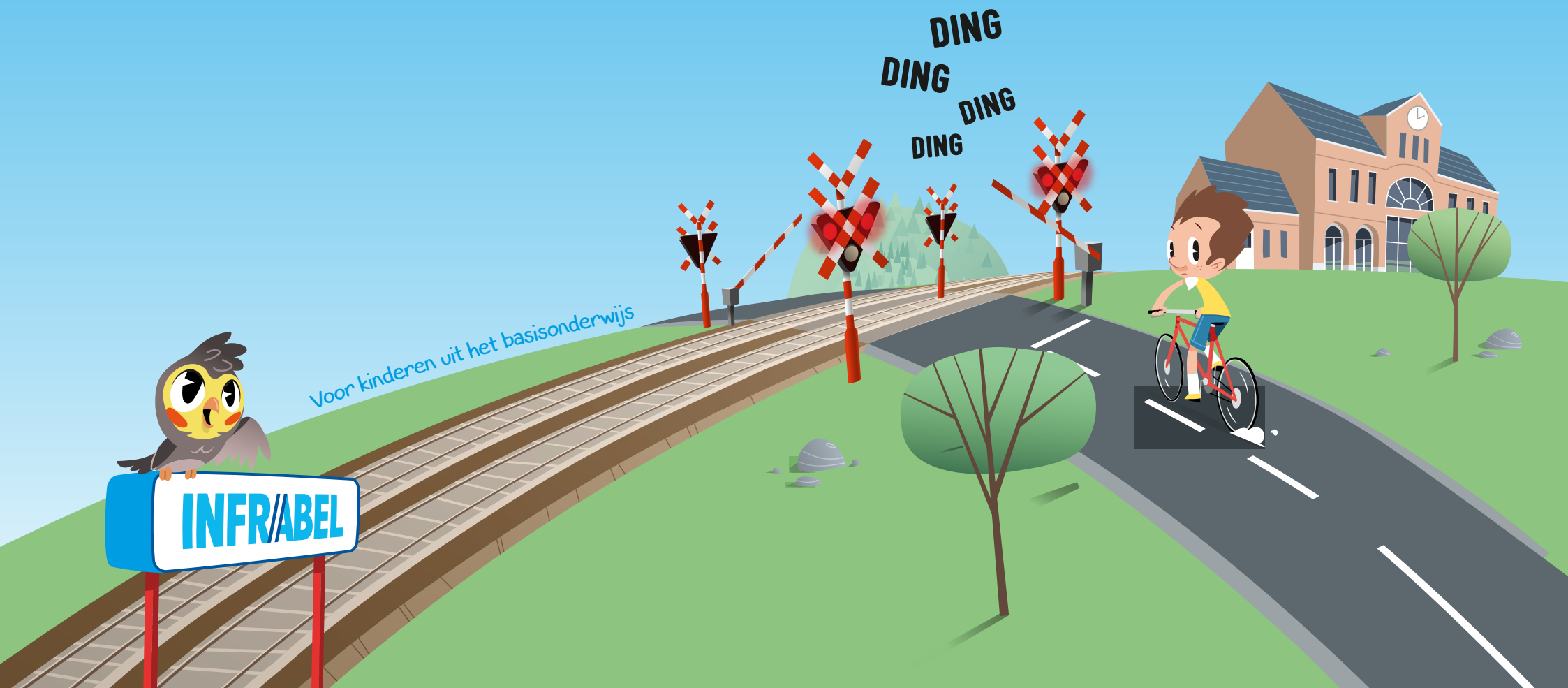

Voor kinderen uit het basisonderwijs

Elk jaar doen er zich nog ongevallen voor langs de sporen, aan overwegen en in stations, met gewonden en/of doden tot gevolg. Die ongevallen zijn vaak te wijten aan onoplettendheid, onwetendheid, onvoorzichtigheid of een inschattingsfout.

Het spoorveiligheidspakket wil **kinderen jonger dan 12 jaar vertrouwd maken met de veiligheidsregels die ze moeten naleven in de buurt van de sporen**.

Het pakket is bestemd **voor iedereen die graag een les over spoorveiligheid wil geven** aan kinderen uit het basisonderwijs (bijvoorbeeld leerkrachten in het kader van hun lessen, personeelsleden van Infrabel in het kader van een sensibiliseringsactie in de school van hun kind, politiezones tijdens een veiligheidscampagne enzovoort).

Het pakket bestaat uit verschillende modules en is heel flexibel om te gebruiken op het gebied van:

- de voorgestelde activiteiten: u maakt uw keuze in functie van de groep, de leeftijd van de kinderen, uw noden
- de vragen die aan bod komen (verschillende moeilijkheidsgraden)
- het aantal deelnemende kinderen
- de leeftijd van de kinderen.

Bestel het materiaal dat u nodig hebt
en/of bezorg ons al uw vragen door een e-mail
te sturen naar: **schoolkalender@infrabel.be**

INHOUDSOPGAVE

MODULE 1 : Uitstap met de kinderen

MODULE 2 : Theorie

MODULE 3 : Reuzenganzenbord

MODULE 4 : Gezelschapsspel ‘Spoorzoekers’

MODULE 5 : Thematische veiligheidsaffiches

MODULE 1

Uitstap met de kinderen

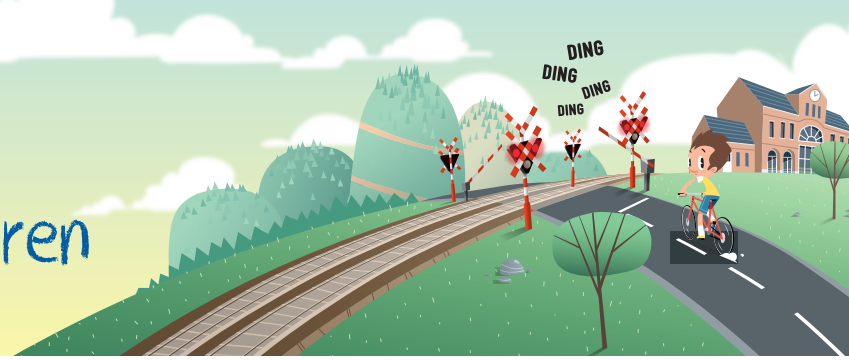

Als er een **overweg** of een **station in de buurt** is, kunt u er met de kinderen naartoe gaan. Toon hen de verschillende installaties en de veiligheidsvoorzieningen.

Laat de kinderen een **veiligheidsjasje** aantrekken om veilig rond te kijken!

Duur:
20 tot 30 minuten

Doelpubliek:
8 tot 12 jaar

Aantal deelnemers:
maximaal 10 tot 15 kinderen

AAN DE OVERWEG

Stel hen de volgende vragen:

- Wie heeft nog nooit de trein genomen? Wie neemt regelmatig de trein?
- Hoeveel sporen zijn er? Is het een drukke spoorlijn?
- Hoe is de overweg beveiligd? Welke verkeersborden zijn er? Hoe is de overweg verder nog beveiligd? Zijn er bijvoorbeeld knipperlichten, slagbomen, een bel?
- Meet hoeveel tijd er zit tussen het moment dat de slagbomen helemaal dicht zijn en het moment dat de trein voorbijrijdt. Gebruik daarvoor je horloge of tel de seconden gewoon zelf.
- Zie je mensen die gevaarlijke dingen doen langs de sporen? Waarom vind je dat gevaarlijk?

OP HET PERRON

Stel hen de volgende vragen:

- Zie je de gele lijn of de reliëftegels die aangeven hoe ver je van de perronrand moet blijven?
- Hoe kun je veilig de sporen oversteken om van perron te veranderen? Onderdoorgang, loopbrug, overweg?
- Zie je mensen die gevaarlijke dingen doen langs de sporen? Waarom vind je dat gevaarlijk?

MODULE 2

Theorie

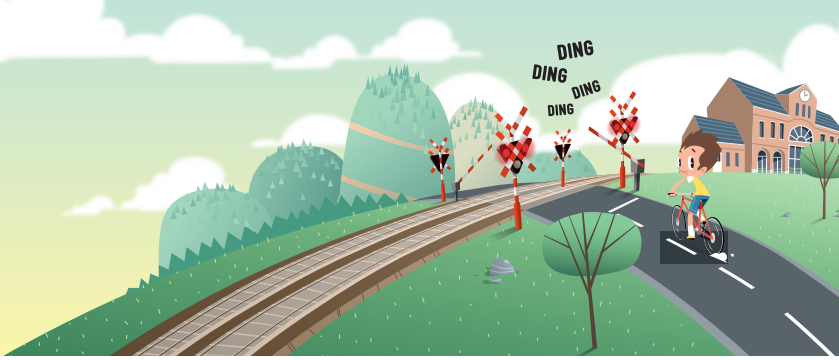

Dit onderdeel is bedoeld om de kinderen een **inleiding** te geven over de basisregels van spoorveiligheid. Zo leren ze voldoende bij om de spelletjes die hierna volgen, te spelen.

Duur:
20 tot 30 minuten

Doelpubliek:
6 tot 12 jaar

Aantal deelnemers:
Onbeperkt

U kunt de presentatie downloaden op onze website:
www.infrabel.be/nl/spoorveiligheidspakket

U vindt de presentatie eveneens op de bijgevoegde USB-stick.

VERLOOP VAN DE PRESENTATIE:

1. Start met een kort inleidend gesprek met de kinderen over de gevaren in de buurt van de sporen en wat zij daarover weten..

Enkele voorbeeldvragen:

- Zijn er kinderen die in de buurt van een spoorlijn wonen?
- Nemen zij regelmatig de trein?
- Hoeveel kinderen hebben nog nooit de trein genomen?
- Hoe veranderen ze van perron in het station?
- Is er een overweg in de buurt van hun school of huis? Wat weten de kinderen over die overweg?
- Hebben de kinderen al eens een ongeluk op of langs de sporen zien gebeuren? Of een gevaarlijke situatie die een ongeluk had kunnen veroorzaken? In welke omstandigheden?

2. Ga dan verder met de presentatie.

Ze bestaat uit verschillende delen:

Verschil tussen de activiteiten van Infrabel en van de NMBS

Infrabel is de spoorinfrastructuurbeheerder. Infrabel heeft onder meer de volgende taken: de aanleg, het onderhoud en de modernisering van het Belgische spoorwegnet (rails, bovenleidingen, seinen, kunstwerken, overwegen, ...). Het bedrijf regelt ook het treinverkeer.

De superhelden van Infrabel die zich elke dag met die taken bezighouden, zijn technici, ingenieurs, treinverkeersleiders, personeel voor het onderhoud van de sporen enzovoort.

Surf naar **www.infrabel.be** voor meer info over Infrabel.

De **NMBS** is de belangrijkste spoorwegoperator en organiseert het reizigersverkeer in België. Ze is verantwoordelijk voor haar treinen en locomotieven (het rollend materieel), de verkoop van vervoersbewijzen (de loketten), de stations en de informatie aan de reizigers (schermen, gele affiches enzovoort).

Surf naar **www.detrein.be** voor meer info over de NMBS.

Veiligheidsregels aan overwegen

Leg aan de kinderen uit wat een overweg is, welke veiligheidsvoorzieningen er allemaal zijn (bel, slagbomen enzovoort) aan de overweg en welke gedragsregels ze altijd moeten naleven.

Vertel hen ook in welke omstandigheden de meeste ongevallen gebeuren. Benadruk dat het overtreden van de verkeerscode de belangrijkste oorzaak is en blijft.

Surf naar **www.infrabel.be/nl/overweg** voor meer info over onze acties rond overwegen (afschaffing, onderhoud en renovatie, bewustmakingscampagne).

Veiligheidsregels langs de treinsporen

Leg aan de kinderen uit dat het strikt verboden is om op en langs de treinsporen te wandelen. Vertel hen over de mensen die doorgaans dat soort risicogedrag vertonen (pendelaars, buurtbewoners, jongeren) en waarom (om een kortere weg te nemen, omdat ze zich niet bewust zijn van het gevaar, om te spelen enzovoort). Benadruk ook de gevolgen voor de stiptheid van de treinen.

Surf naar **www.infrabel.be/nl/spoorlopen** voor meer info over onze acties om spoorlopen aan te pakken of tegen te gaan.

Veiligheidsregels in het station

Leg aan de kinderen uit waar ze moeten staan op het perron, hoe ze de sporen moeten oversteken om van perron te veranderen en wat ze best doen als ze iets op de sporen laten vallen.

Test je kennis!

Al onze acties voor kinderen en ons materiaal vindt u in onze lesrubriek: **www.infrabel.be/nl/lesrubriek**

3. Het laatste deel van de presentatie is een quiz om de kennis van de kinderen te testen.

Hoeveel seconden zitten er gemiddeld tussen het moment waarop je de trein hoort en het moment waarop hij bij de overweg komt?

A. 3 tot 5 seconden

Hoelang duurt het voor een trein voorbijrijdt nadat de slagbomen volledig naar beneden zijn gegaan?

A. 15 seconden

Hoelang duurt het voordat de overweg volledig gesloten is?

A. +/- 30 seconden

Hoeveel meter heeft een trein nodig om te stoppen als hij 120 km per uur rijdt?

C. +/- 700m of meer

Mag je fietsen op het perron van het station als je ver genoeg van de rand blijft?

A. Neen, dat is verboden

Je vriend woont naast een spoorweg. De kortste weg om naar hem te gaan, is over de sporen. Als je goed oplet, is dat niet gevaarlijk!

B. Fout

Een voorbijrijdende trein veroorzaakt een luchtverplaatsing die je letterlijk onder de trein kan zuigen. Je loopt het risico *'door de trein te worden gegrepen'*.

A. Juist

Je bent in het station en moet snel van perron veranderen om je trein niet te missen. Een groep mensen steekt de sporen over om sneller te zijn. Wat doe jij?

C. Je gaat langs de onderdoorgang, brug of beveiligde overweg

INFRABEL
Right On Track

Je leven is een omweg waard

Sensibilisering over de spoorveiligheid

INFRABEL
Right On Track

NMBS ≠ Infrabel

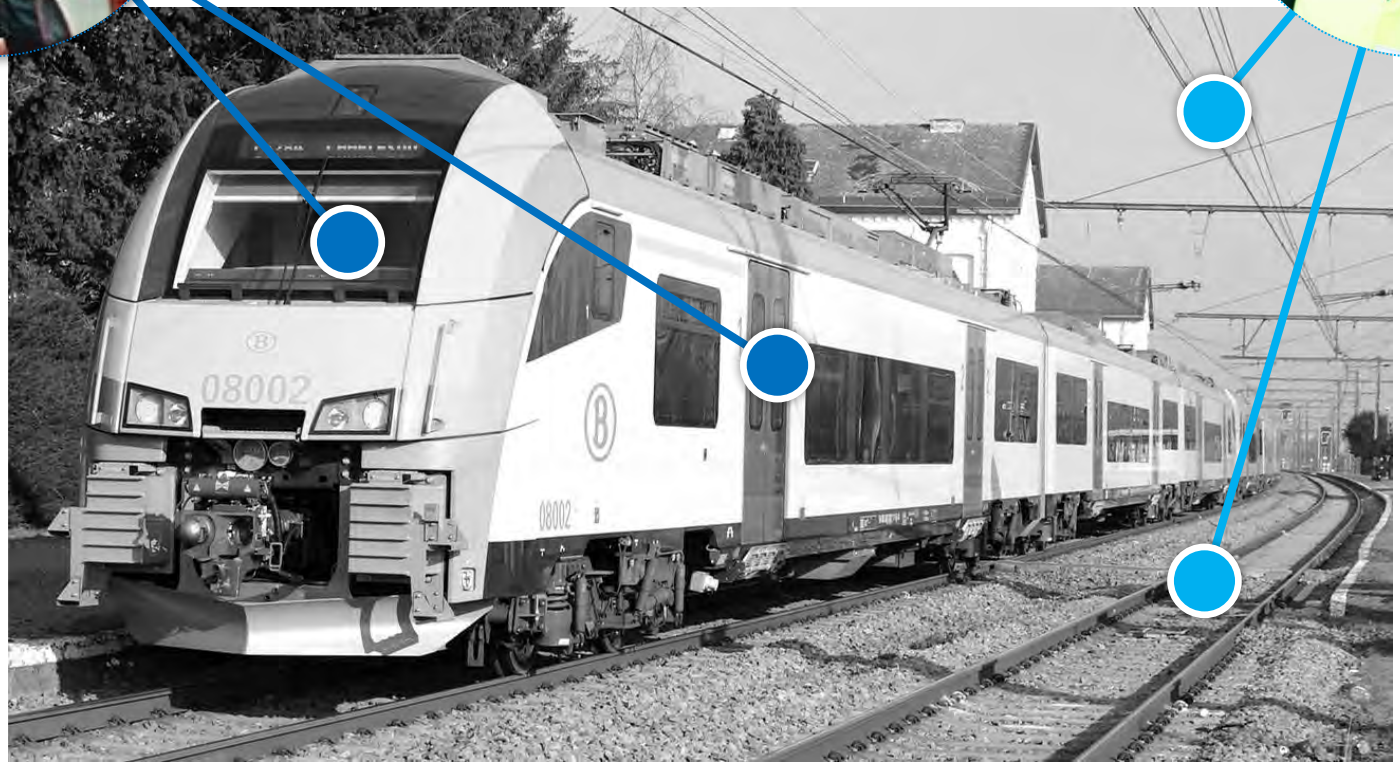

INFRABEL
Right On Track

De superhelden van Infrabel

de bedienden voor het onderhoud van de sporen

de bedienden van de verkeersleiding

technici

lassers

ingenieurs

INFRABEL
Right On Track

Aan overwegen

Wat is een overweg?

Een overweg is de plaats waar een **spoorlijn** en een **weg** elkaar kruisen.

1.751

OVERWEGEN

in België

INFRABEL
Right On Track

De overwegen zijn uitgerust met verschillende veiligheidssystemen

Je moet stoppen
aan een overweg, wanneer:

de rode lichten knipperen

Je moet stoppen
aan een overweg, wanneer:

het belsignaal klinkt

DING DING DING

Je moet stoppen
aan een overweg, wanneer:

de slagbomen omlaag zijn
of de slagbomen naar beneden gaan

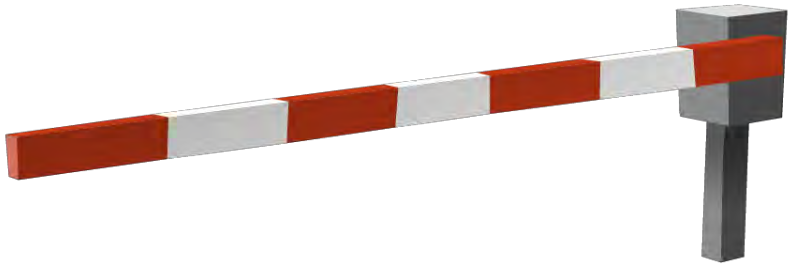

INFRABEL
Right On Track

1 ongeval per week,
1 slachtoffer per maand

Ongevallen aan overwegen gebeuren:

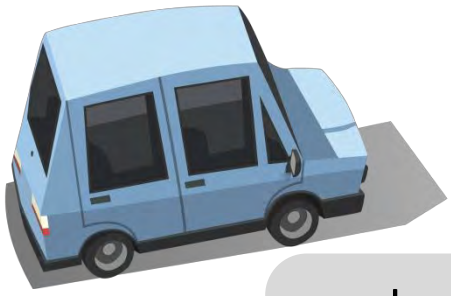

heel vaak
met **auto's**
(80%)

heel vaak met mensen
die in de **buurt**
(70%) wonen

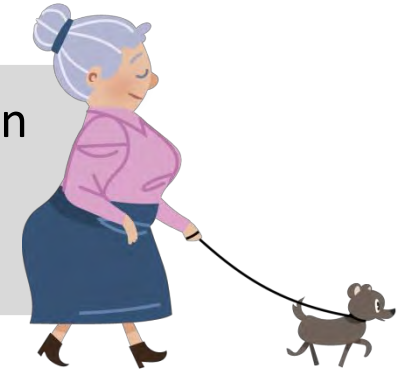

vaak in de **winter**
(50%)

maar ook net na
schoolvakanties

Langs de sporen

Het is ten strengste verboden in en langs de sporen te wandelen.

In 2016

en

7 doden

1 zwaar-gewonde

Borden
“Verboden de sporen over te steken”

De spoorlopers zijn vaak:

pendelaars,
mensen die elke dag de trein nemen om naar het werk of naar school te gaan

jongeren

buurtbewoners
mensen die in de buurt van een spoorweg wonen

INFRABEL
Right On Track

Waarom lopen mensen in de sporen ?

ze willen een **kortere** weg nemen (45%)

het een plek om **te wandelen of te spelen** (34%)

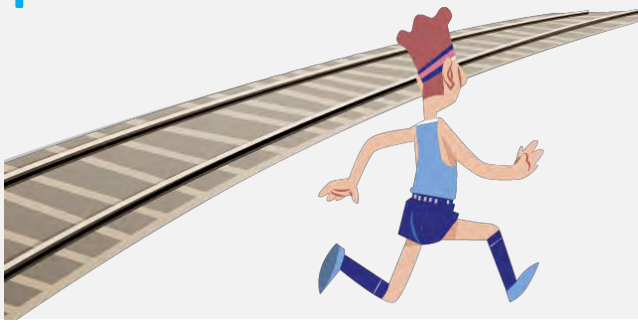

ze zijn **onvoorzichtig/beseffen niet dat het gevaarlijk is** (12%)

ze hebben **iets in de sporen laten vallen** (7%)

INFRABEL

Gevolgen:

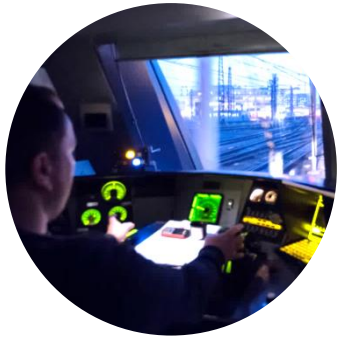

Spoorlopers zorgen voor heel wat **treinvertraging**.

Zodra een **treinbestuurder** mensen in de sporen opmerkt, moet **hij stoppen**. Zo ontstaan er grote vertragingen op de lijn.

Spoorlopers beseffen niet:

hoe **snel** een trein wel rijdt en dat hij tijd nodig heeft om te stoppen. Een trein heeft soms **1km nodig om te stoppen**.

dat treinen **niet kunnen afwijken** van hun traject.

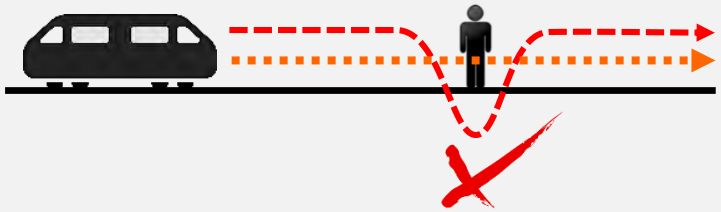

In het station

Blijf op het perron altijd achter de **gele lijn** of de **noppentegels**. Blijf van de perronboord vandaan.

"Je loopt het risico door een trein gegrepen te worden!"

Gebruik altijd een **voetgangersbrug**, **brug**, **onderdoorgang** of de **beveiligde overweg** om naar een ander perron te gaan.

Heb je iets laten vallen in de sporen? **Vraag dan hulp** aan iemand die in het station werkt.

Nu is het jouw beurt … Test je kennis!

INFRABEL
Right On Track

Hoeveel seconden gaan er gemiddeld voorbij tussen het moment waarop je een trein hoort en het moment dat die trein voorbijrijdt?

A 3 tot 5 seconden

B 8 tot 10 seconden

C 13 tot 15 seconden

INFRABEL
Right On Track

Hoelang duurt het voordat een trein voorbijrijdt, nadat de slagbomen volledig naar beneden zijn gegaan?

A 15 seconden

B 30 seconden

C 60 seconden

INFRABEL
Right On Track

Hoeveel seconden is de overweg helemaal gesloten?

A +/- 30 seconden

B +/- 90 seconden

C +/- 180 seconden

INFRABEL
Right On Track

Hoeveel meter heeft een trein die tegen 120 km/h rijdt, nodig om te stoppen?

A +/- 200 meter

B +/- 400 meter

C minstens +/- 700 meter

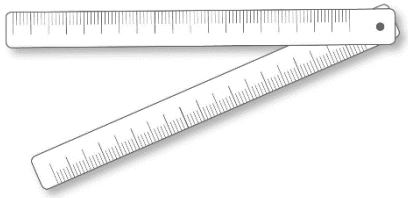

INFRABEL
Right On Track

Mag je op het perron fietsen,
op voorwaarde dat
je ver genoeg van
de perronboord blijft?

A Neen, dat is verboden

B Ja, op voorwaarde dat
je achter de gele lijn blijft

C Ja, op voorwaarde dat
je een fietshelm draagt

INFRABEL
Right On Track

Je vriend woont naast de spoorweg. De kortste weg om bij hem te komen, is de sporen oversteken. Geen probleem, als je maar oplet!

A Juist

B Fout

INFRABEL
Right On Track

Een voorbijrijdende trein zorgt voor luchtverplaatsing. Je kan dan letterlijk onder de trein worden gezogen. Je loopt het risico *"gegrepen te worden door de trein!"*.

A Juist

B Fout

INFRABEL
Right On Track

Je bent in het station en je wil snel naar een ander perron gaan om je trein te halen. Je ziet een groep mensen de sporen oversteken om een kortere weg te nemen. Wat doe jij?

A Je gaat met hen mee … er zijn tenslotte volwassenen bij.

B Je laat de groep eerst oversteken en kijkt goed of er geen trein afkomt. Je steekt dan de sporen zo snel mogelijk over.

C Je gebruikt de onderdoorgang, voetgangersbrug of beveiligde overweg, ook al is dat een omweg en verlies je daardoor tijd.

INFRABEL
Right On Track

Vragen ?

www.infrabel.be

MODULE 3

MODULE 3

Reuzenganzenbord

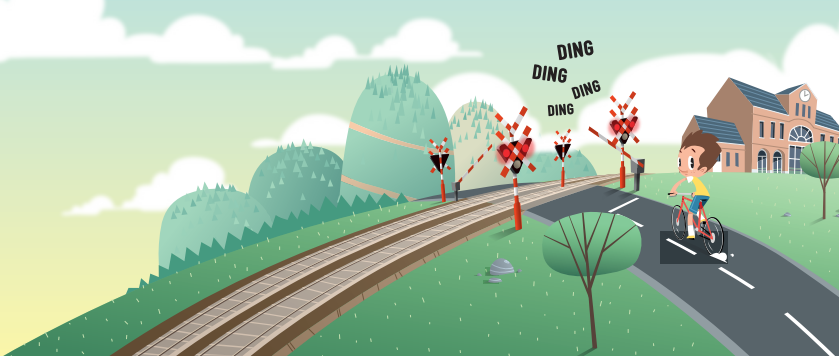

Het **reuzenganzenbord** gaat over de veiligheid langs de spoorweg. Het is de bedoeling om de **kennis** van de kinderen over de spoorveiligheid te **testen** en **uit te breiden**.

U kunt het materiaal lenen via
schoolkalender@infrabel.be

(Infrabel neemt de leveringskosten niet voor haar rekening)

Duur:
15 tot 20 minuten

Doelpubliek:
6 tot 10 jaar

Aantal deelnemers:
1 tot 5 kinderen.
Maak groepjes als u met meer dan 5 kinderen speelt, zodat er niet meer dan 5 teams zijn.

SPELBENODIGDHEDEN:

- 1 spelbord (bestaand uit 4 stukken die u in elkaar moet steken – de bevestigingssystemen zijn bijgevoegd)
- 5 3D-pionnen in schuimplastic (maximaal 80 cm hoog)
- Elke pion stelt een spoorwegelement voor: trein, rail, sein, Sint-Andrieskruis en bordje ‘verboden toegang’.
- 1 3D-dobbelsteen in schuimplastic
- Verschillende geplastificeerde fiches:
  - 1 fiche met een verklaring van de verschillende vakjes op het spelbord
  - 1 fiche ‘Wat doe je’? + 10 afbeeldingen (A3-formaat)
  - 1 fiche ‘Juist of fout’
  - 1 fiche ‘Even nadenken’
  - 1 fiche ‘Even kijken’

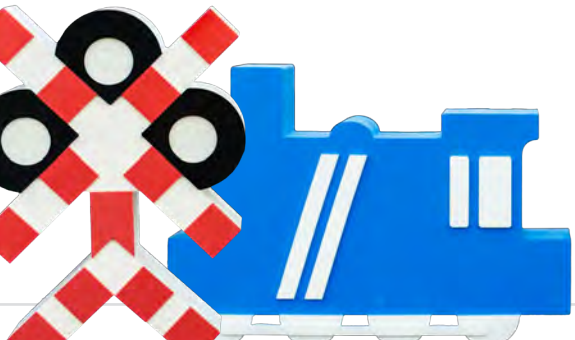

ENKELE BASISREGELS:

1 opdracht per beurt!

Als een kind nog eens mag gooien omdat hij/zij op een vakje komt dat hem/haar een tweede beurt toekent of omdat hij/zij een vraag juist beantwoordt, moet hij/zij niet systematisch antwoorden op de nieuwe vraag.

Dit om te vermijden dat één kind het traject helemaal aflegt en de andere kinderen dan niet aan de beurt komen.

Maar als het spel te lang duurt, kunt u uiteraard wel een nieuwe vraag stellen.

1 vakje per kind!

Als een kind op hetzelfde vakje als zijn/haar vriendje komt, gaat hij/zij op het volgende vakje staan. Het kind beantwoordt dan de vraag/doet de opdracht die bij dat vakje hoort.

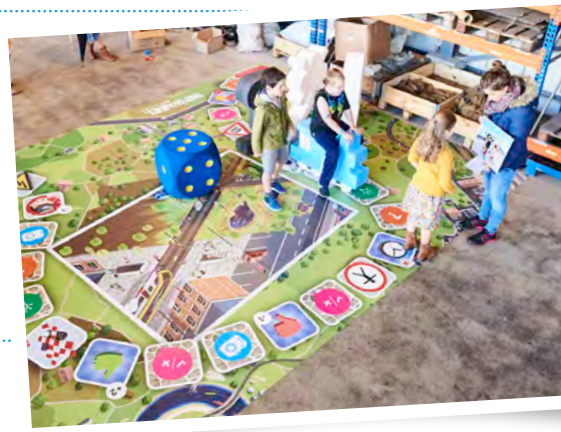

MODULE 4

MODULE 4

Gezelschapsspel 'Spoorzoekers'

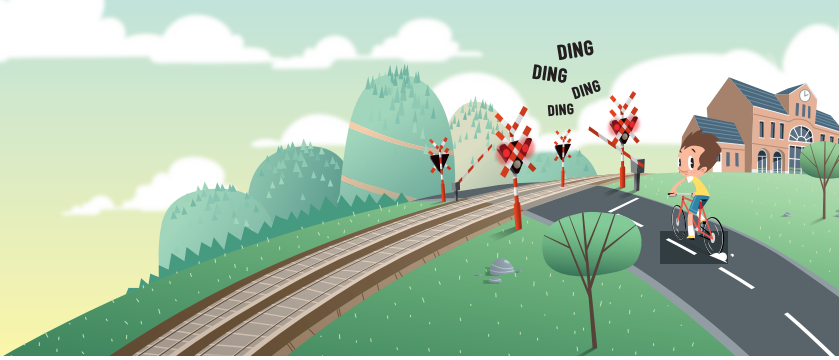

Het gezelschapsspel is eigenlijk een **ludiek traject** rond het thema van spoorveiligheid. Het kan verschillende keren worden gebruikt, met nieuwe vragen en nieuwe uitdagingen.

U kunt het materiaal downloaden op onze website **www.infrabel.be/nl/spoorveiligheidspakket** of bestellen via **schoolkalender@infrabel.be.**

Duur:
Korte versie: 25 minuten
Middellange versie: 45 minuten
Lange versie: 60 minuten

Doelpubliek:
10 tot 12 jaar (5de en 6de leerjaar)
Ook jongere kinderen kunnen meedoen, want de spelregels zijn heel eenvoudig. Misschien moet u moeilijkere vragen dan wel overslaan.

Aantal deelnemers:
2 tot 6 kinderen.
Maak groepjes als u met meer dan 6 kinderen speelt, zodat er niet meer dan 6 teams zijn.

SPELBENODIGDHEDEN:

1 spelbord

6 pionnen (uit te knippen)

Extra materiaal waarvoor u zelf moet zorgen:

1 dobbelsteen voor elk team, 1 mp3-speler of een vergelijkbaar toestel, blaadjes papier, balpennen of potloden om te tekenen (voor de gele vragen) en de 'Superhelden van Infrabel', die u op onze website kunt afdrukken (www.infrabel.be/nl/spoorveiligheidspakket).

SPELREGELS (staan op de achterkant van het spelbord):

Het doel van het spel is de pion naar de bestemming te brengen die bij de start van het spel werd bepaald en daarbij zoveel mogelijk 'Superhelden van Infrabel' te verzamelen.

De spelers leggen het traject af en beantwoorden vragen, kijken, tekenen en denken na over het thema van de spoorveiligheid.

Er zijn twee soorten vakjes: 'gekleurde' vakjes en speciale vakjes. Naargelang het vakje waarop ze terechtkomen, beantwoorden de spelers een vraag of doen ze een opdracht.

De spelers ontvangen 'Superhelden van Infrabel' voor elk juist antwoord.

Alle antwoorden op de vragen staan ook op de achterkant van het spelbord.

Tekenen maar!

1. Teken op een papier de belangrijkste onderdelen van een overweg die aangeven dat je de sporen niet mag oversteken. De tekening met de blauwe 10 kan je hierbij helpen
2. Tekening in het groene kader: zoek de drie fouten in de signalisatie op het perron.
3. Tekening in het groene kader: zoek de vier gevaarlijke situaties.
4. Tekening in het groene kader: zoek de drie fouten aan de overwegsignalisatie.
5. Teken op een papier een andreaskruis dat aangeeft dat er een overweg met meerdere sporen is. Het vakje met de oranje 2 kan je hierbij helpen.
6. Teken het verkeersbord dat aangeeft dat je niet op de sporen mag komen.
7. Teken op een papier een perron met op de grond de veiligheidszone waar je niet op mag staan. De tekening met de blauwe 5 kan je hierbij helpen.
8. Teken op een papier het verkeersbord dat aangeeft dat er een overweg met slagbomen is. Het vakje met de oranje 1 kan je hierbij helpen.

Wat doe je?

Zoek op het spelbord de afbeelding met hetzelfde nummer en beantwoord de vraag.

1. Wacht deze groep jongeren veilig op hun trein?
2. Staat dit kind op de gepaste plaats als er een trein aankomt?
3. Mag je deze overweg oversteken?
4. Mag dit meisje met een vlieger spelen op deze plek?
5. Doen deze fietsers iets verkeerd?
6. Mag je de treinsporen volgen om niet verloren te lopen? Of neem je beter een andere weg?
7. Je wandelt in het bos en je komt aan een spoorlijn. Kijk naar de tekening. Waar kan je veilig oversteken?
8. Mag je fietsen op het perron als je op veilige afstand van de perronrand blijft?
9. In het station hoor je een stem door de luidspreker: 'Aandacht, spoor 1, doorrijdende trein, blijf op een veilige afstand.' Waar moet je gaan staan? Duid het aan op de tekening.
10. Mag je deze overweg oversteken als er een trein in het station vlakbij stilstaat?

Goed of fout?

1. Een trein kan niet van zijn traject afwijken.
2. Als je gsm op de rails valt, mag je hem snel oprapen als je zeker bent dat er geen trein komt.
3. Een overweg zonder slagbomen oversteken met een mp3-speler in je oren is veilig.
4. Je steekt een overweg zonder slagbomen over. Je kijkt goed naar links en naar rechts om te kijken of er geen trein komt. Dat is voldoende.
5. De slagbomen gaan naar beneden. Als je nu niet oversteekt, ben je te laat op school. Je ziet nog geen trein aankomen, dus je mag oversteken.
6. Een vriend woont naast een spoorweg. De kortste weg naar het skatepark is de sporen oversteken. Er is geen gevaar als je voorzichtig bent.
7. Een trein die met een gemiddelde snelheid rijdt, legt 200 meter af in 5 seconden. Over 1 kilometer doet de trein 25 seconden.
8. Een voorbijrijdende trein veroorzaakt turbulentie die je onder de trein kan zuigen.
9. s Avonds en 's nachts rijden er aanzienlijk minder treinen dan overdag. s'Avonds is het dus minder gevaarlijk om dicht bij de sporen te lopen.
10. De meeste treinen rijden op elektriciteit die door de bovenleiding loopt, zo'n 3000 volt.
11. De gemiddelde tijd tussen het moment dat de slagbomen naar beneden gaan en het moment dat de trein voorbijrijdt, is 30 seconden.
12. De treinbegeleider heeft al gefloten, maar de deuren van de trein zijn nog open, ik mag dus nog instappen.

Even nadenken...

1. Als je weet dat een trein die 150 km/u rijdt 1,5 kilometer nodig heeft om te remmen, hoeveel afstand heeft hij dan nodig om te stoppen als hij 50 km/u rijdt? (Antwoord tot op 10 meter nauwkeurig.)
2. Hoeveel kilometer spoorlijn ligt er ongeveer in België: 800 km – 1200 km – 3500 km?
3. Kan je een trein horen aankomen met een mp3-speler in je oren? Doe de test! Steek de oortjes van een mp3-speler in je oren en zet de muziek behoorlijk luid. Een andere leerling vertelt je een kort verhaaltje. Heb je het begrepen?
4. Wat is de maximumsnelheid van een trein op een normale lijn: 100km/u – 160km/u – 260km/u?
5. Als er een ongeval zou gebeuren, welk noodnummer moet je dan zo snel mogelijk bellen?
6. Hoeveel spooroverwegen zijn er ongeveer in België: 800 – 1800 – 5800?
7. Een klein meisje heeft haar pop op de sporen laten vallen. Hoe reageer je?
8. Je komt met de fiets aan een overweg. Het licht is wit en de slagbomen zijn open. Er staat een file auto's op de overweg en je kunt hen niet voorbijrijden. Wat doe je? Waarom?
9. Welke kleur heeft het licht aan een overweg dat aanduidt dat je de overweg veilig kan oversteken: wit – groen – oranje?

Wat betekent ...?

Weet jij wat de illustratie in dit vakje betekent? Twijfel je? De andere tekeningen op het spelbord kunnen je vast helpen.

Je hebt je trein gemist en moet op de volgende wachten. Sla een beurt over.

Jij bent voorzichtig, bravo! Ga 2 vakjes vooruit.

Je hebt een kind gered dat de sporen wilde oversteken. Je mag nog eens gooien.

Je bent onvoorzichtig! Ga 1 vakje achteruit.

INFRABEL

Spoor-zoekers

Zorg dat jij en je klasgenootjes veilig op de bestemming geraken

INFRABEL

Wat **doe** je?

1. **Ja.** Een paar kinderen hebben een skateboard vast, maar ze spelen niet en ze staan ver van de kant.
2. **Nee.** Een trein die voorbijrijdt, veroorzaakt turbulentie die je onder de trein kan zuigen of op de sporen doen vallen. Zorg dat je altijd zo ver mogelijk van de perronrand blijft
3. Zelfs als de slagbomen open zijn, staan de lichten nog op rood, dus is het verboden om over te steken. De slagbomen kunnen altijd weer dichtgaan voor een andere trein. Wacht altijd tot de lichten weer wit zijn.
4. Het is verboden om op of langs de sporen te spelen. Als je vlieger op de sporen valt, kan hij de treinbestuurder hinderen. En als je met je vlieger de bovenleiding raakt, is er elektrocutiegevaar.
5. De tweede fietser mag niet meer oversteken en de eerste fietser mag niet terugkeren. Eens je op de sporen bent, moet je verder oversteken zonder te stoppen.
6. Langs de sporen lopen is gevaarlijk. Bovendien is het spoorwegdomein verboden voor onbevoegden. Neem dus zeker een andere, veilige weg. Wist je dit? Als een treinbestuurder kinderen ziet spelen op de sporen, is hij verplicht om al het treinverkeer stil te leggen. Dat zorgt voor grote vertragingen voor het treinverkeer!
7. Er is een brug vlakbij, daar kan je de sporen veilig oversteken.
8. Je mag niet fietsen op het perron. Wat als je uitglijdt en op de sporen belandt? En het is gevaarlijk voor andere wachtende reizigers.
9. Je moet ver van de kant blijven om te voorkomen dat de trein je meezuigt. Zet je achter de veiligheidslijn (gele lijn of noppentegels).
10. De witte lichten branden, de slagbomen zijn open en er klinkt geen belsignaal, dat betekent dat je de overweg veilig kan oversteken. De trein blijft misschien nog 10 minuten in het station staan.

Juist of **fout**?

1. **Juist!** Een trein hangt vast aan de sporen, dus kan niet uitwijken zoals een auto of een bus.
2. **Fout!** Het is gevaarlijk en verboden om op de sporen te komen. Gewoon laten liggen en hulp vragen aan het stationspersoneel.
3. **Fout!** Laat de mp3-speler achterwege als je je in het verkeer begeeft. Je zult het belsignaal van de overweg of een aankomende trein niet horen.
4. **Juist!** Dat is voldoende als je heel voorzichtig bent.
5. **Fout!** Je moet stoppen. Beter een beetje te laat op school dan je leven riskeren!
6. **Fout!** Dat is levensgevaarlijk. Gebruik altijd de voorziene brug, tunnel of overweg om de sporen over te steken.
7. **Juist!** Dat is snel, hé? Dat wil zeggen dat een trein veel sneller aankomt dan je denkt.
8. **Juist!** Daarom moet je altijd de veiligheidsafstand respecteren als je op het perron op je trein wacht.
9. **Fout!** Het is altijd gevaarlijk om dichtbij de sporen te wandelen. Op sommige sporen is er 's nachts zelfs meer verkeer. Meestal gaat het om goederentreinen, die veel zwaarder zijn en dus nog meer afstand nodig hebben om te stoppen.
10. **Juist!** Klim dus nooit op palen of op treinen. In de buurt komen van de elektrische kabels is levensgevaarlijk, want ze kunnen grote stoomstoten geven van wel 3000 volt.
11. **Juist!** Soms duurt het zelfs maar 5 seconden! Loop dus nooit onder gesloten slagbomen door.
12. **Fout!** Zodra de treinbegeleider heeft gefloten, mag je niet meer op de trein stappen. De trein kan immers elke seconde vertrekken.

Even **nadenken**...

1. De trein heeft ongeveer 500 meter nodig om te stoppen.
2. 3500 km
3. Je hebt waarschijnlijk niet alles gehoord ... Dit proefje toont aan dat het niet veilig is om naar muziek te luisteren als je je in het verkeer begeeft. Je zou de bel van de overweg niet horen en de trein niet horen aankomen!
4. 160 km per uur
5. 112 is het algemene nummer in geval van nood.
6. 1800
7. Je mag in geen geval de pop oprapen, ook al huilt het meisje. Als je iemand vindt die bij de spoorweg werkt, kun je het aan hem/haar vragen. Maar speel zelf niet voor held, kom niet op de sporen, want dat is gevaarlijk.
8. Je wacht tot de overweg vrij is en je zeker bent dat je in één keer kan oversteken, zonder dat je moet stoppen. Want een overweg kan snel sluiten.
9. Wit

Wat **betekent**?

Overweg met slagbomen

Overweg met meerdere sporen

Voetgangersbrug

Verboden toegang

Overweg met een enkel spoor

Voetgangerstunnel

Overweg zonder slagbomen,

Opgepast, bovenleiding onder spanning, levensgevaar

Spelregels

Dit **spel rond** de **veiligheid** in de buurt **van spoorwegen** kunt u **meerdere keren** spelen, om telkens verschillende **vragen en opdrachten** te ontdekken.
Als u het spel **in de klas** speelt, **maak dan groepjes** zodat u niet meer dan **6 teams** heeft. Het spel kan **ook in een kleine groep** gespeeld worden, met minstens twee spelers/teams. Of het nu om een **team** of om een **individuele speler** gaat, we spreken altijd over **'de speler'**.

Benodigdheden

- Het spelbord (op de achterkant)
- Pionnen (zelf uit te knippen op het bijgevoegde A4-blad)

Zelf te voorzien :

- Een dobbelsteen
- Infrabel-supermannetjes: deze kunt u downloaden en afdrukken via www.infrabel.be/nl/veiligheid/lesmateriaal. Reken er ongeveer tien per speler.
- Papier en pen/potlood om te tekenen (voor de gele vragen)
- Een mp3-speler

Voor u begint

Voor u het spel begint te spelen, kiest u een parcours dat moet worden afgelegd door elke speler. Op deze manier bepaalt u zelf de duur van het spel (met een lange, een korte of een gemiddelde route). De verschillende spelers kunnen elk een verschillende route kiezen die ongeveer even lang is. Hierbij geven we u enkele suggesties (die ook in de omgekeerde richting kunnen):

Kort : ±25min

- Van de chalet naar de rivier
- Van de school naar de zee

Gemiddeld : ±45min

- Van de rivier naar de school
- Van het station naar de rivier
- Van het station naar het speelplein
- Van de chalet naar de school

Lang : ±1u

- Van de zee naar het station
- Van het speelterrein naar de school

Doel van het spel

Het doel van het spel is op de gekozen bestemming aan te komen met de meeste Infrabel-supermannetjes. Opgelet: De speler moet exact op het juiste vakje terechtkomen. Bijvoorbeeld: de speler staat op het voorlaatste vakje voor het vakje "speelterrein" en gooit 5. Dan moet hij één vakje vooruit en vier achteruit.

Verloop van het spel

- Elke speler gooit één keer met de dobbelsteen. De speler die het hoogst gooit, mag beginnen. Als meerdere spelers hetzelfde aantal ogen gooien (en er geen andere speler hoger gegooid heeft), gooien enkel die spelers opnieuw tot er slechts één winnaar overblijft.
- Daarna wordt er volgens de wijzers van de klok gespeeld.
- De eerste speler gooit de dobbelsteen en gaat evenveel vakjes vooruit als het aantal dat de dobbelsteen aangeeft. Afhankelijk van het vakje waar de speler op terechtkomt, voert hij/zij de opdracht uit.

Er zijn verschillende soorten vakjes:

DE GEKLEURDE VAKJES

- Tekenen maar!
- Goed of fout?
- Wat betekent ...?
- Wat doe je?
- Even nadenken...

Elk vakje heeft een gekleurd nummer dat verwijst naar een vraag die in één van de vragenlijsten op het spelbord staat. De speler moet dus de juiste vraag of opdracht zoeken in de vragenlijst met dezelfde kleur. Bijvoorbeeld: als de speler op een vakje met het gele nummer 4 terechtkomt, zoekt hij/zij vraag 4 in de gele vragenlijst en beantwoordt die. Sommige vragen verwijzen naar foto's of tekeningen op het spelbord.

Als de speler de vraag juist beantwoordt, ontvangt hij een Infrabel-supermannetje.
Als de speler de vraag fout beantwoordt, ontvangt hij geen Infrabel-supermannetje en moet de speler één vakje achteruit. De vraag of opdracht in dat vakje moet niet worden beantwoord.

SPECIALE VAKJES

Er staan ook vakjes op het spelbord zonder nummer, die niet verwijzen naar een vraag maar naar een actie.

- Je hebt je trein gemist. Je moet de volgende beurt overslaan
- Je bent voorzichtig, je mag twee vakjes vooruit
- Je hebt een kind gered dat de sporen wilde oversteken, je mag nog eens gooien
- Je bent onvoorzichtig geweest: één vakje achteruit

Als de speler op één van deze vakjes komt, moet hij doen wat er staat en vervolgens de vraag oplossen van het vakje waar de speler terechtkomt. Bijvoorbeeld: de speler komt terecht op vakje "duim omhoog". Hij gaat twee vakjes vooruit en komt terecht op het vakje met de roze twee. Dan moet hij vraag 2 van "goed of fout" beantwoorden.

De antwoorden

De antwoorden van alle vragen vindt u op deze kant van het spelbord. Duid een scheidsrechter aan die de antwoorden in zijn of haar bezit heeft en die controleert of de antwoorden juist zijn.

Tip: **kopieer** de antwoorden voor u aan het spel begint. U kunt ze ook **downloaden** en printen via deze link: **www.infrabel.be/nl/veiligheid/lesmateriaal**. Daar vindt u ook **meer informatie over veiligheid** op en langs het spoor.

Eindtermen

WERELDORIËNTATIE :

6. Wereldoriëntatie - Ruimte
6.12 De leerlingen kunnen de gevaarlijke verkeerssituaties in de ruimere schoolomgeving lokaliseren.
6.13 De leerlingen beschikken over voldoende reactiesnelheid, evenwichtsbehoud en gevoel voor coördinatie en ze kennen de verkeersregels voor fietsers en voetgangers, om zich zelfstandig en veilig te kunnen verplaatsen langs een voor hen vertrouwde route.
6.14 De leerlingen tonen zich in hun gedrag bereid rekening te houden met andere weggebruikers.

VVKBaO :

5.9 Kinderen beseffen dat ze door verkeersregels strikt toe te passen zichzelf en anderen beschermen en ze handelen daarnaar.
9.16 Kinderen bewegen zich op een verantwoorde manier en dragen zo bij tot de eigen veiligheid en die van anderen.
9.17 Kinderen houden in hun gedrag rekening met andere gebruikers van dezelfde ruimte.
9.18 Kinderen ontwikkelen zich tot vaardige en voorzichtige voetgangers.

OVSG :

Wereldoriëntatie
WO-VKR-8 De leerlingen kunnen de gevaarlijke verkeerssituaties in de ruimere schoolomgeving lokaliseren.
WO-VKR-10.9 De leerlingen kennen de verkeersregels voor fietsers.

GO

Wereldoriëntatie
3.5.9.3 De betekenis van de aanwijzingsborden verwoorden die voor hen van toepassing zijn.
3.5.9.19 Onder toezicht zich als voetganger zelfstandig, veilig en hoffelijk verplaatsen op een voor hen vertrouwde route door de verkeersregels toe te passen.

Tekenen maar!

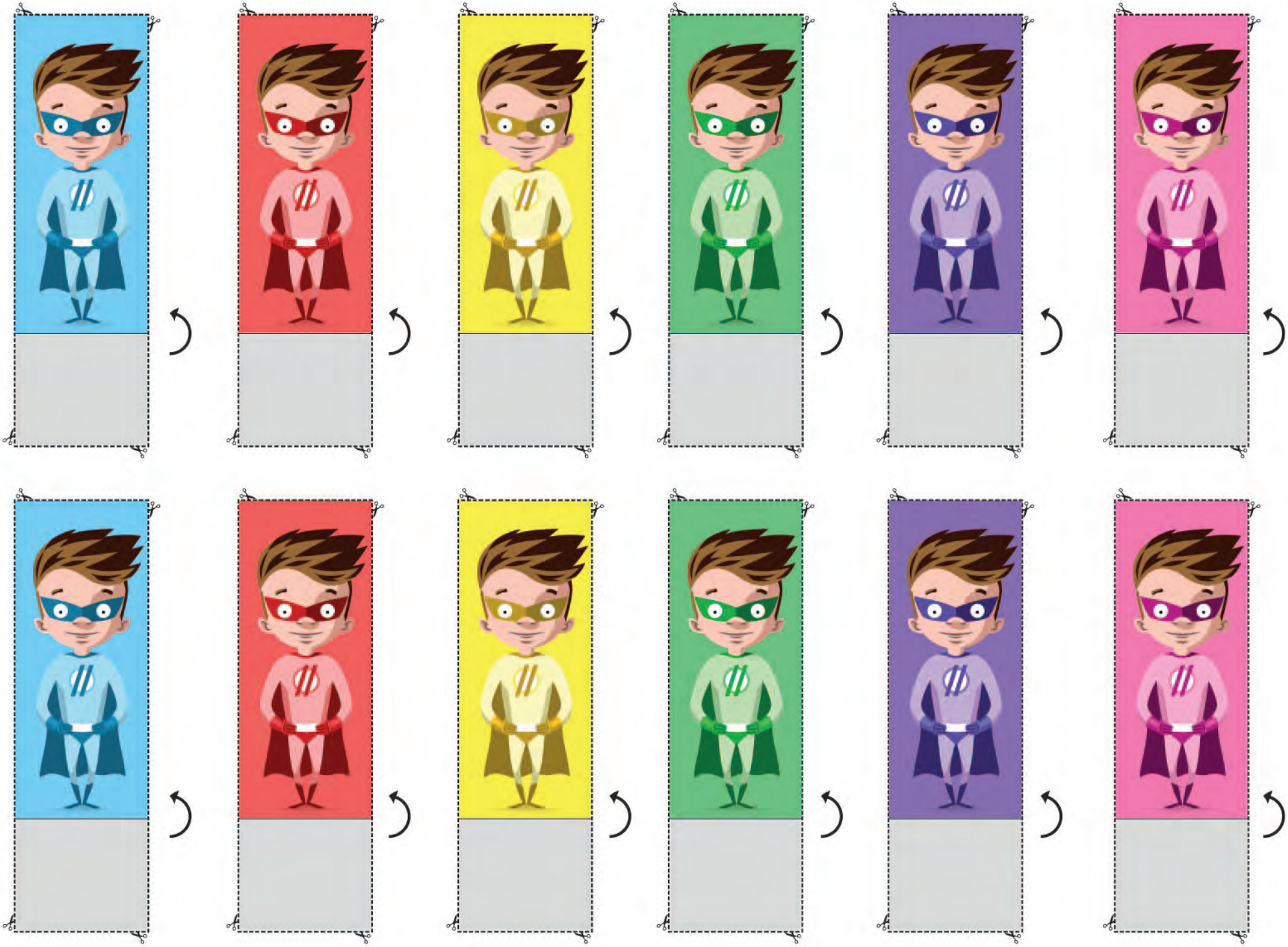

MODULE 5

MODULE 5

Thematische veiligheidsaffiches

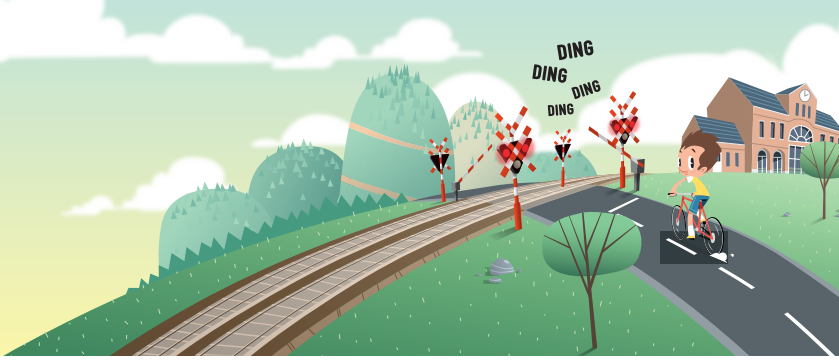

De **veiligheidsaffiches** zijn ingedeeld per thema en brengen op een leuke en speelse manier de **veiligheidsregels** in beeld: aan een overweg, in het station en langs de sporen.

Hang ze op en leg aan de kinderen uit wat ze wel en niet mogen doen langs de spoorweg.

Werk daarna samen verder rond 1 van de thema's op de affiches.

U kunt de affiches downloaden op onze website
www.infrabel.be/nl/spoorveiligheidspakket
of bestellen via **schoolkalender@infrabel.be**

Duur:
30 minuten per thema

Doelpubliek:
8 tot 12 jaar

Aantal deelnemers:
Onbeperkt

THEMA 1 : AAN DE OVERWEG

Toon afbeelding 1 'Aan de overweg'!

Download de afbeelding via onze website
www.infrabel.be/nl/spoorveiligheidspakket
of bestel ze via **schoolkalender@infrabel.be**

Start met een kort inleidend gesprek door de kinderen enkele vragen te stellen:

- Wat zien ze op de afbeelding?
- Welke veiligheidsvoorzieningen zijn er? Wat is de naam ervan?
- Wat betekent het Sint-Andrieskruis?

De signalisatie aan de overwegen in een notendop ...

Elke overweg wordt aangekondigd met een **verkeersbord**, meer bepaald met een **gevarendriehoek**.

Het bord met het hek wijst op een overweg die met slagbomen is beveiligd.

Het bord met de trein duidt op een overweg zonder slagbomen.

Bijna elke overweg wordt aangeduid met een **Sint-Andrieskruis**.

Een enkel Sint-Andrieskruis voor een overweg met één spoor.

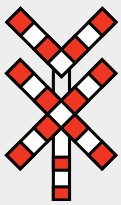

Een dubbel Sint-Andrieskruis voor een overweg met twee of meer treinsporen.

Een dubbel Sint-Andrieskruis met verkeerslichten.

De meeste overwegen (maar niet allemaal) zijn uitgerust met **knipperlichten**. 2 rode lichten die afwisselend knipperen als de overweg sluit en 1 maanwit knipperlicht als de overweg open is.

Heel wat overwegen hebben **slagbomen** die naar beneden gaan als de overweg sluit.

De overwegen kunnen ook uitgerust zijn met een belsignaal.

Het geluidsbestand met het belsignaal, de verkeersborden en de afbeeldingen kunt u downloaden via onze website **www.infrabel.be/nl/spoorveiligheidspakket**

Stel de kinderen ten slotte enkele eenvoudige vragen om hun kennis te testen:

Welke afstand heeft een trein die 100 km per uur rijdt gemiddeld nodig om tot stilstand te komen?

A: De lengte van 5 voetbalvelden

B: De lengte van 10 voetbalvelden

C: De lengte van 20 voetbalvelden

Antwoord:

Een trein heeft 1 kilometer nodig om volledig tot stilstand te komen, dat is de lengte van 10 voetbalvelden. Dat is zeer lang! Treinen rijden dan ook snel. Ze kunnen tot wel 160 km per uur rijden. En hoe zwaarder de trein, hoe moeilijker het is om te remmen en snel te stoppen.

Bovendien kan een trein niet afwijken van zijn route omdat hij op de rails rijdt.

Stel je maar eens voor dat je je op een gesloten overweg begeeft ...

Je staat tussen enkele auto's in de file aan een overweg ... Hoe schuif je aan?

A: Je volgt gewoon de auto voor je, ook al sta je dan midden op de overweg.

B: Je moet altijd wachten vóór de overweg tot je er zeker van bent dat je de overweg in één keer kunt oversteken.

Antwoord:

Antwoord B natuurlijk ... Wacht altijd totdat je de overweg in één keer kunt oversteken. Is er file of zie je een ander obstakel op of net voorbij de overweg, steek dan nooit over! De overweg kan altijd plots weer sluiten.

De slagbomen van de overweg gaan terug open, maar de rode knipperlichten branden nog. Mag je dan al doorfietsen?

A: Ja, de slagbomen gaan open, dat betekent dus dat er geen trein meer aankomt.

B: Nee, je moet wachten tot de rode knipperlichten gedoofd zijn en het witte licht knippert.

Antwoord:
Antwoord B is het juiste antwoord. Rij nooit door als de slagbomen nog niet volledig omhoog zijn en als de rode lichten nog knipperen. Er kan immers een trein uit de andere richting komen waardoor de overweg plots dicht-gaat.

THEMA 2 : OP HET PERRON

Toon afbeeldingen 2 en 4 'Op het perron'!

Download de afbeeldingen via onze website
www.infrabel.be/nl/spoorveiligheidspakket
of bestel ze via **schoolkalender@infrabel.be**

Voer met de kinderen een kort gesprek aan de hand van de volgende vragen:

- Zijn er kinderen die vaak de trein nemen?
- Welke infrastructuur heeft het station om veilig aan de andere kant van de sporen te geraken?
- Wat moeten de kinderen op afbeelding 2 doen om van perron te veranderen?

De veiligheid in het station en op het perron in een notendop ...

Blijf altijd op een veilige afstand van de sporen. De **gele lijn** of de **reliëftegels** op het perron geven aan hoe ver je van de perronrand moet blijven.

Een doorrijdende trein kan – zeker als hij heel snel rijdt – een enorme luchtverplaatsing veroorzaken waardoor je onder de trein kan worden gezogen. Je loopt het risico **'door de trein te worden gegrepen'**.

Ga altijd langs de **onderdoorgang**, de **overweg** of de **brug** om de sporen over te steken en van perron te veranderen. Stap of loop nooit op de sporen! Treinen rijden snel en maken weinig lawaai. Je hoort ze pas aankomen als het te laat is.

Vraag vervolgens aan de kinderen om op afbeelding 4 de gevaarlijke situatie op het perron aan te duiden en vertel hoe ze veilig kunnen handelen.

Gevaarlijke situatie: iemand laat papieren vallen op het spoor en probeert ze op te rapen

Toelichting: heb je per ongeluk iets laten vallen op het spoor terwijl je aan het wachten bent op het perron? Probeer dan nooit om het zelf op te rapen. Vraag liever hulp aan iemand die in het station werkt!

THEMA 3 : LANGS DE SPOREN

Toon afbeeldingen 3 en 4 'Langs de sporen'!

Download de afbeeldingen via onze website
www.infrabel.be/nl/spoorveiligheidspakket
of bestel ze via **schoolkalender@infrabel.be**

Vraag vervolgens aan de kinderen om de gevaarlijke situaties langs de sporen aan te duiden en vertel hoe ze veilig kunnen handelen.

Gevaarlijke situatie 1:
iemand laat zijn of haar hond uit langs de sporen.

Toelichting:
Stap nooit langs de sporen. Dat is privéterrein! Bovendien loop je gevaar als je te dicht bij de sporen komt. Treinen rijden zeer snel en maken weinig lawaai. Je hoort ze dus niet aankomen.

Gevaarlijke situatie 2:
kinderen spelen voetbal op de sporen.

Toelichting:
De sporen zijn geen speelterrein. Je gaat toch ook niet spelen op de autosnelweg? Dat is net hetzelfde! Een trein kan niet zomaar afwijken van zijn reisweg en zijn remafstand is erg lang.

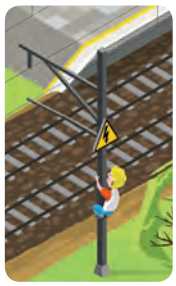

Gevaarlijke situatie 3:
iemand klimt in een bovenleidingsmast.

Toelichting:
De kabels boven de spoorwegen zijn zeer krachtige elektriciteitslijnen. Je hoeft de kabels zelfs niet aan te raken om een schok te krijgen. Je kan al worden geëlektrocuteerd door in de buurt van de bovenleiding te komen of door de kabels met een voorwerp aan te raken.

INFRABEL
Right On Track

AAN DE OVERWEG

Eventjes wachten... daar ga je niet van dood!

Hoor je het belsignaal, knipperen de rode lichten en is de slagboom gesloten? Er komt een trein aan: **verboden om de overweg over te steken!**

Wist je dat de trein vaak al **15 seconden** na het sluiten van de slagbomen voorbij rijdt?

Het is toch geen ramp dat je eventjes niet bij je vriendjes bent **terwijl de trein voorbijrijdt**?

Wacht tot de slagbomen volledig omhoog zijn en de lichten opnieuw wit zijn voor je de sporen oversteekt. Er kan altijd nog **een tweede trein** volgen.

INFRABEL
Right On Track

LANGS DE SPOORWEG

De **sporen** zijn **geen speelterrein !**

De nieuwe treinen zijn heel stil en heel snel. Ze leggen 200 meter af in 5 seconden **en je hoort ze bijna niet aankomen**.

Een trein doet er **een kilometer over om te stoppen**. Dat is lang. En een trein kan niet uitwijken zoals een auto.

Blijf uit de buurt van de elektrische bovenleiding. Zie je dit bord? **Hou dan voldoende afstand.**

© Infrabel 2013 - Verantwoordelijke uitgever: Benoit Gilson; Illustraties: Steven van Roxtel (www.atelier-b-design.be)

INFRABEL
Right On Track

OP HET PERRON

Je leven is een omweg waard!

Wil je naar de overkant? **Gebruik dan de tunnel of brug**.
Zijn die er niet? **Gebruik dan de beveiligde overweg in de buurt**.
Enkele goede redenen om voorzichtig te zijn :

- Treinen rijden **sneller** dan je denkt
- Je **hoort ze niet** altijd aankomen
- Een trein die **120km/u** rijdt heeft **een kilometer** nodig om te remmen
- Een trein kan **niet afwijken** van zijn route

Niet alle treinen stoppen in het station. **Luister goed** naar de aankondigingen en **blijf op een veilige afstand** van de perronrand.

© Infrabel 2013 - Editeur responsable: Benoît Gilson. Illustrations: Steven van Boxtel (www.atelierdesign.be)

2014 - Editeur responsable Benoit Gilson. Illustrations: Steven van Boxtel (www.atelierdesign.be)

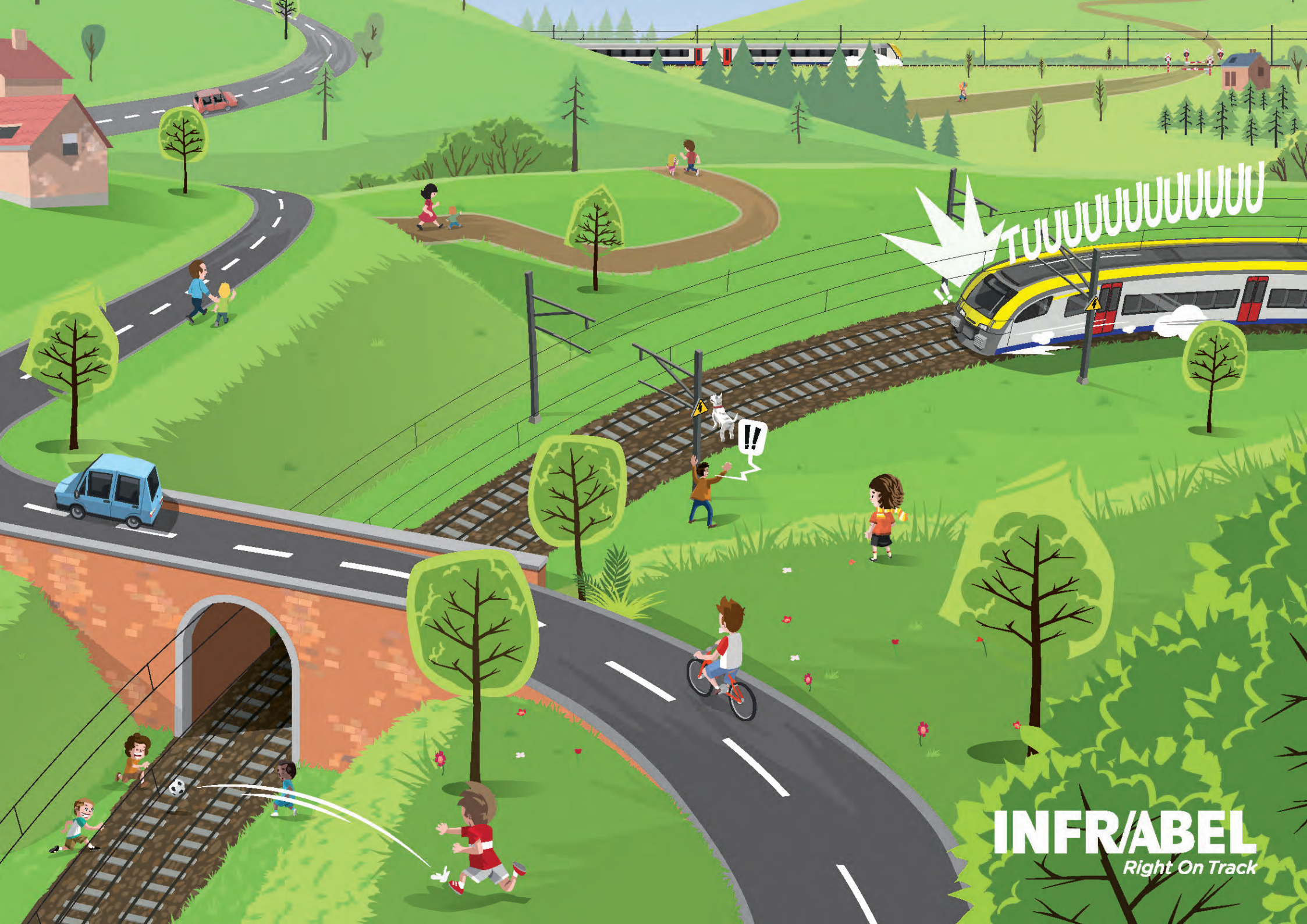
TUUUUUUUUUUUU
!!
INFRABEL
Right On Track

INFRABEL
Right On Track
!!